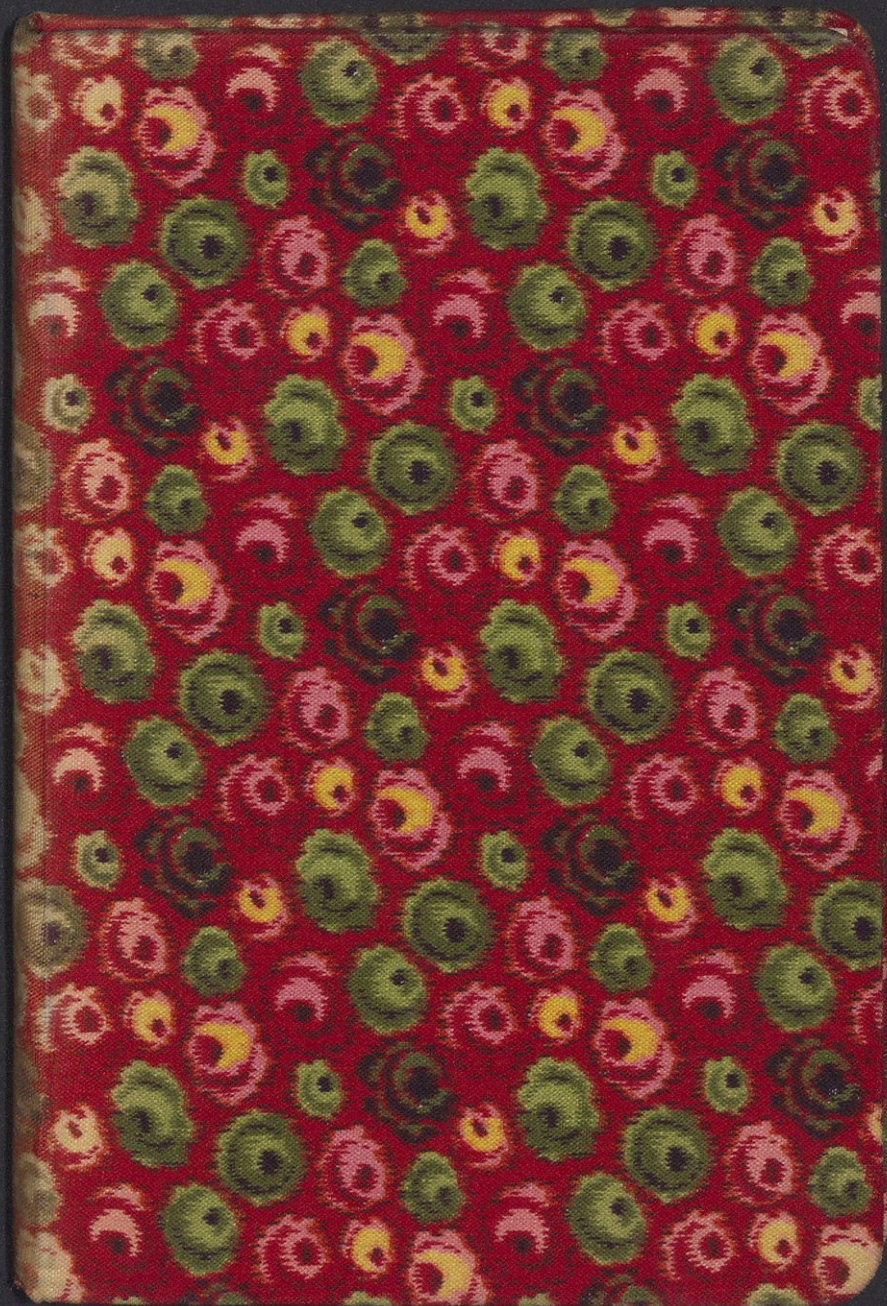
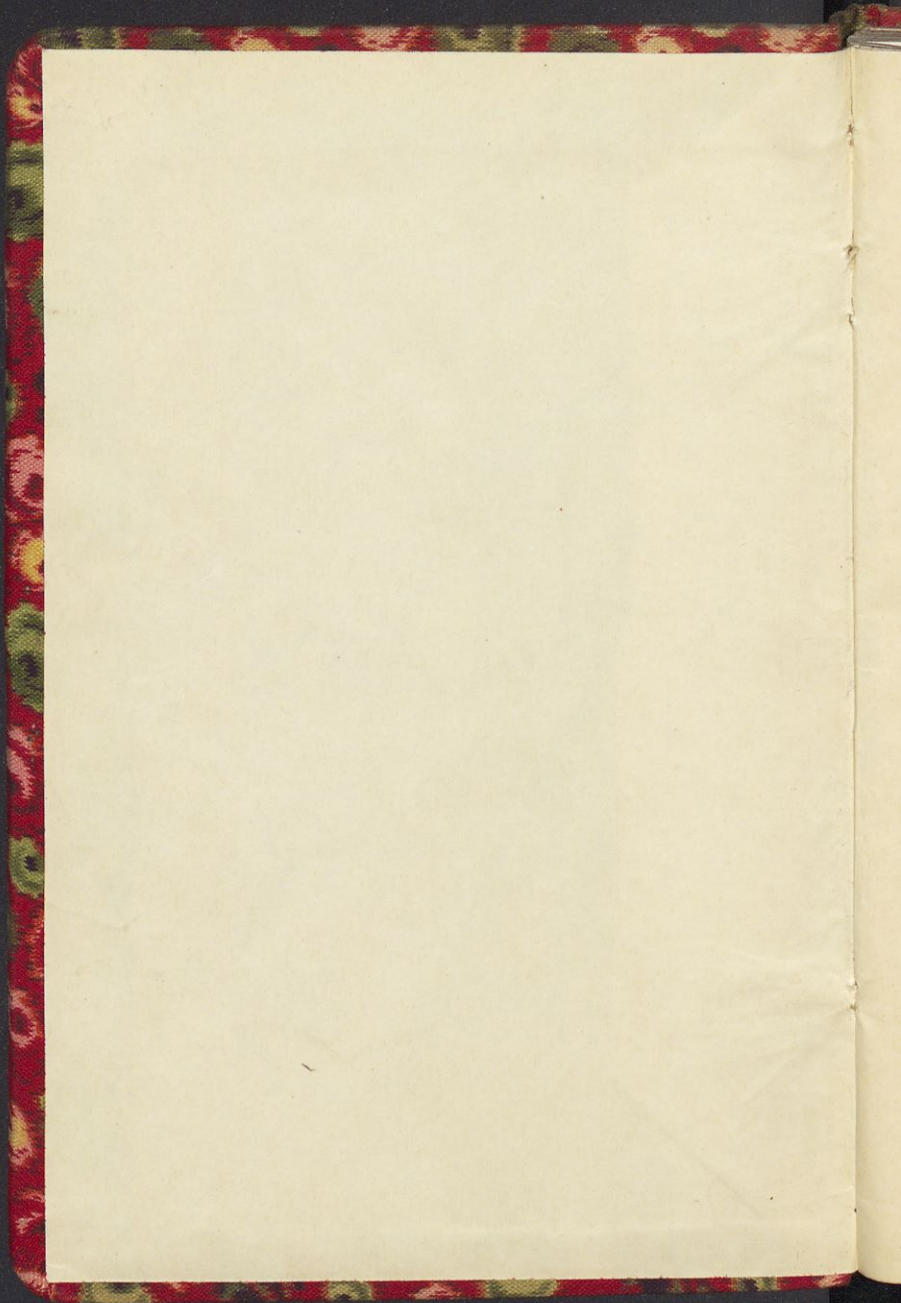

527

Univer. Lib. and Mus.

Protest in step.

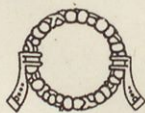
University of Toronto

Library of the Faculty of Arts

100 St. George Street, Toronto, Ont.

Radivoj Peterlin-Petruška:

Po cesti in stepi.

V Ljubljani 1912.

Izdala „Slovenska Matica“ v Ljubljani.

Natisnila „Učiteljska tiskarna“.

Radivoj Peterlin-Petrška:

Po cesti in stepi.

201605050

Izdala "Slovenska Matica" v Ljubljani.

Namena "Narodna in univerzitetna knjižnica".

Zapušča 7. kredo

Moje pesmi

Moje pesmi niso to igrovali
z blagom pesniki dalečdale,
z prazno šaro natovorjeni,
da bi vam prave moč od njih na čutili.

Tudi ne sume ko hrast poganski
vredni nagradbe I. hrastu sume
in ne bi bilo mogoče živeti
v njem, brez glave in dolge trave.

Moje pesmi niso to, priproste
ko čuvke v kralje na polji,
v miru in tugi nagrobo glasovi,
v kralju dan na pri nagrobo valji.

Kot košate vitke vaške lipo
kubko po danu vam šunjo,
kar pri vsaki je rodna zemlja
mali svetle, radost, ločilo, svetlo.

Moje pesmi.

Moje pesmi niso ko trgovci
z blagom pisanim dežele tuje,
s prazno šaro natovorjene,
da besede prave mož od njih ne čuje.

Tudi ne šume ko hrast poganski
sredi neprehodne, mračne šume
in ne iščejo minljive hvale
ulične, fraz gromkih željne trume.

Moje pesmi jasne so, priproste
ko cvetlice v gajih in na polji,
v mraku v tugi nagnejo glavice,
v krasni dan so pri najboljši volji.

Kot košate, vitke vaške lipe
ljubko po domače vam šumijo,
kar jim vdahnila je rodna zemlja:
misli svetle, radost, tožno davorijo.

Pomlad mi je potrkala . . .

Pomlad mi je potrkala na vrata,
 in kakor polno v nji zelenih je livad
 in od trobentic sije v rebri trata
 in se razvija bujno v gaju jesen mlad
 in v cvetju koplje češnja se košata:
 prišloznjopolno je bohotnih, svetlih nad.
 Odprl sem nastožaj ji: Zdravstvuj, zlata
 pomlad!

Ej, to je dobri čas ljubezenskih naslad!
 V njej omehča se duša mi robata,
 vzdrhti ko rana roža v rosni jutra hlad,
 kot slavca spev zahrepeni krilata
 in že plamti ko v jasen večer tih zapad,
 Na strehi, glej, golobčka kramoljata,
 kaj mari jima je razkošni, zlati grad,
 da le onáдва rada se imata.

Kaj mari mi, če v sobo lomi glad,
 kaj mari mi gospoda vsa bahata:
 Jaz ljubico imam tako neskončno rad,
 ž njo bogat sem; tak nikdar ni bogata
 pomlad!

Moja ljubezen.

Ljubezen moja je ko Lamberg silna,
in kakor voda v Savi tak obilna
in stalna je ko očka naš, Triglav,
goreča je ko sorške rude splav.

Ej, ljubica, če ti mi ne verjameš,
poskusi sama! Glavo lahko snameš
mi s pleč širokih, če sem se zlagal,
če medni groš sem za cekin ti dal.

Tvoje oči.

Tvoje lepe oči so modre ko morjé,
ko morjé tajnostno brezdanje,
ali radost v njih vlada, ali gorje,
greh, ali nedolžnosti sanje?

A kdor se v globino oči teh zagleda
in rad bi spoznal njih skrivnosti,
zgubi pamet, pogum, da se sam ne zaveda,
kot otrok v začarani hosti.

Tiha pesem.

Izgubila se je v noč
 tiha pesem moja,
 kakor angel plakajoč
 tožna pesem sred pokoja.

Našla ni stezé, ne vrat
 v njeno srce kruto —
 kam ubožica naj gre
 v temno polnočno minuto?

Sveta Ana.

V vasi Tunjicah na gori
cerkev romarska stoji,
sveta Ana v cerkvi s trona
milosti ljudem deli.

Tam pri njej žené neplodne
blagoslov z nebes dobe,
tam device si ugodne,
krotke najdejo može.

In če kdo prišel v vasico
je brez ljubice svojé,
že od cerkve ti z ženico
srečen proti domu gre...

K sveti Ani v Tunjicah
bom pomolil iz srca,
da pri lepih punicah
srečo tudi meni da.

Pozdravi.

Kadar zjutraj solnce rano vstane
in čez rožne šetat gre poljane,
k tebi skozi okence pogleda:

Dobro jutro!

Ko odideš v vrtec med gredice,
kjer dehteče rastejo cvetlice,
te pozdravi roža in reseda:

Dober dan!

Ko slovo od zemlje solnce vzame,
prva zvezda se na nebu vname,
pa mežikne, vošči ti seveda:

Dober večer!

Kadar več ni žive duše čuti,
pa dovoli, draga, da v minuti
tej oglasi moja se beseda:

Lahko noč!

Park pozimi.

Spi rojstni kraj ljubezni najine,
ne čuje več se glas najslaji ne:
pod težo snežne hoje le ječe
in v ivju vrbe kraj vode drhte.

Na njenih nog stezah oddaljenih,
z globokim snegom vseh zahaljenih
nikogar ni, le Amor tam stoji,
napeti lok v ročicah še drži.

Vse je odšlo — in v ljuti zimski mraz
stojiva sama tukaj: kip in jaz.
Nad nama pa topoli sanjajo
in v sanjah brezam se priklanjajo.

Četrty februar.

Februar prišel je spet četrti
in z njim čas, ko sem prinesel v dar
srce tvoji dušici odprti;
toda bilo njej daru ni mar,
novo je gorje mi dal četrti februar.

In ostal sem beden kakor car
v svoji slavni stolici razdrti,
in v tišini jokal ko nikdar ...
Vsako leto zdaj po nadi strti
pojem »requiem aeternam« — kar
srečnih bilo dni je, razprostrti
so ta dan pred mano, a vsekdar
jih uniči hitro ko dih smrti
njih mogočni, večni gospodar,
dan nesreče in teme: četrti februar.

Slovo.

Oj spavaj, Anica moja,
 le spavaj presladko;
 naj ti ne moti pokoja
 ne zemlja, ne nebo!

Nikdar ne izvedi bolesti,
 ki v duši me skeli,
 in cilja nikdar tej cesti,
 ki po njej moja pot drži.

Moj Bog, kako sem te ljubil
 v ljubezni srečnih dneh,
 in vendar sem te izgubil
 v teh žalostnih nočeh.

Nič več ne prestopim praga
 v svetišče ti svetlo;
 le spavaj, Anica draga,
 le spavaj presladko! —

Hrepenenje.

Po tebi, mesto belo,
po tebi hrepenim,
ki si mi pokoj vzelo
in zadovoljnost ž njim.

Po vas, oči plamteče,
in čelo kakor sneg,
in ustnice žareče
in lahkokrili smeh.

O vas so moje sanje
vsak dan in vsako noč,
ah, ljubice nekdanje
pozabiti ni moč.

II.

Jaz pojdem po svetu.

Jaz sem sam, to je res, sredi tujih ljudi,
a nisem privezan nanje,
tudi nisem topol, sam, sredi stepi,
ki zaman tja v daljavo z očmi hrepeni. —
Le poglej na nebo, na te sive megle!
Niso sive meglé, so žrjavi,
popotniki s severa k jugu leté,
z viharjem se kosajo, s solncem bleste. —

Jaz pa pojdem po svetu kot brat naš cigan,
kot Ahasver od mesta do mesta,
življenje je moje popotni le dan,
zdaj krenem na jug, zdaj na severno stran,
sajbrezkraja je svet in brez konca je cesta.

A ko pridem do konca in sreča me smrt,
ali v mestu, ali sredi planine,
pa krokarji stkejo mrtvaški mi prt,
poskrbe mi volkovi, da grob bo odprt,
in opravijo skupaj po meni sedmine.

Večer na morju.

»Nina mia, son' barcarolo...«
v tiho noč zveni,
tu smo s svojo dobro voljo,
kje si, ljuba ti?

Ah, da bila bi pri meni,
na morjé bi šla,
po vodah morja zelenih
s čolnom švigala...

In v daljavi tam megleni
bi se vstavila
in v ljubezni si ognjeni
bajke pravila...

— Nina mia, son' barcarolo —
več se ne glasi,
kam smo deli dobro voljo,
kje si, ljuba ti?

Z bogom, Olga!

Kako zaupno gledaš mi v oči,
da ljubiš me, pogled ta govori,
in vendar, dekle, ko spet pride dan,
z očmi iskala bodeš me zaman!

Še en poljub na rožni tvoj obraz,
na ustne kakor mak, oči, in jaz
odidem proč čez skalnato goro
in nikdar k tebi me nazaj ne bo.

Ne vprašaj me, zakaj, ker sam ne vem,
to vem, da tukaj biti več ne smem,
ker to mi je določil večni Bog,
da sem ko piš nestalen in ubog.

V Patrasu pri vodnjaku.

Ah, ko Nimfa nebeška prekrasna
je z majoliko v roki tu stala;

Grkinja ponosnoprijazna
mi iz majolike piti je dala.

In oči te črne peklenske
so gledale sladkovdano;
grehov bi se spovedal skesano
v objemih te ženske ...

A objela se nisva,
ker razumela se nisva,
le oči so med seboj se uméle,
le oči med seboj se objéle.

Spomladi.

V vetru se vrbe klanjajo,
sreče drhtijo topoli,
pároma srca sanjajo,
blažena kakor nikoli.

Zopet me gozdi, livade
v tiho naročje vabijo,
niso ko ljubice mlade,
da me takoj pozabijo.

Že od daleč mi lipe košate
s srčki pozdrave kimajo,
niso kot ljubice mlade,
ki src več nimajo.

Maj.

Ni ga oblačka, čist je svod
ko modro oko device —
petje se ptic razlega povsod,
smehljajo oči cvetlic se.

Z neba visokega solnce-car
s pogledom gleda opreznim,
kako na zemlji vsaka se stvar
koplje, drhti v ljubezni.

Jaz le sem sam, zato tja v stran
ležem kraj gozda na veje —
i, ker ljubice čakam zaman,
da me vsaj solnce ogreje.

Po dežju!

Oj, posveti, solnce zlato,
skozi žalostne oblake
na zeleno rosno trato,
in osuši njo in mlake.

Blatna je cesarska cesta,
težki moji so koraki,
daleč je še tja do mesta,
blizu so večerni mraki.

Pod cvetočimi kostanji
zgrudim se na mehko travo,
a o sreči mi nekdanji
veter šepeta nad glavo.

V tujini.

Oj, dekle ti nemilostno, prekrasno,
ki zapeljalo si me s črnimi očmi,
nocoj zaspal sem v mislih nate kasno
in sanjal čudne sanje, da umrla si.

A iz tujine nisem mogel priti,
da dam na hladne ustne ti poljub v slovo;
kar se v življenju smelo ni zgoditi,
to bilo še po smrti je zabranjeno.

Po dolgem času pridem v rodne kraje,
samo priroda sina svojega pozna
in v njem budi spomine vse najslaje
iz dni, ko vedno v mislih si mi ti bilà.

Prešli so dnevi ko oblak ...

Prešli so dnevi ko oblak,
ti dnevi mladostja,
po svetu blodi moj korak,
išoč na noč zavetja.

Jaz nisem nikdar bil ljudem,
filistrom ne po volji
in mimo hiš njihovih grem,
nočujem v tistem polji.

V tihem kraju.

Nad dolino dolgočasno
v jutro hladno se zbudim;
nad vasjo v ozračje jasno
vzpenja se že modri dim.

Nad vodo meglica vstaja,
v zarji jutranji žari,
nad goro oblakov staja
proti severu hiti.

Odnekod v jutra tišino
plane strel in zvona glas,
in spet mir je nad dolino,
dalje sanja tiha vas.

V mestnem parku.

Duša samotna, naprej po tej poti,
kjer vse veselja kipi,
z vseh strani vre ljubezen nasproti,
zdaj se zaljubi še ti!

V somračni senci za parom par šeta,
drugi sede na klopeh,
plamen oči njih razkošje obeta,
izzivajoč je njih smeh.

Kratko ko zimski dan naše življenje,
kakor bi trenil, zbeži,
in zato, duša, pozabi trpljenje,
drago izberi še ti!

Svetlo se zdi mi življenje.

Svetlo se zdi mi življenje,
 svetlo ko breze kraj pota:
 kaj mi sveta vse drvenje,
 kaj modrijanov mi zmota!

Nimam tovarišev-znancev,
 nimam ženice-družice,
 sam grem čez polja, čez klance,
 vendar veselo je lice.

Travnate mehke stezice,
 kamnate zglajene ceste
 moje so mile družice,
 moje so zveste neveste.

Hrasti in gabri in bori,
 vitki obcestni topoli
 bratje so, drugi mi gori
 v zraku so orli, sokoli.

Mingrelka.

Reka Kadora v tesnice drvi,
reka Kadora mogočno grmi,
vodo razpenjeno v morje vali.

»Pridi sem s praga,
deklica draga,
pot mi pokaži čez one čeri!«

Pride in kaže mi z belo roko:
»Greste na levo takoj za vasjo,
križ tam se dviga v nebo
v desno ob poti
reki nasproti;
cesta se vije za ono goro.«

Ah, ti moj Bog, kdo pač deva je ta:
demon peklenski, li angel z neba?
Ogenj iz črnih oči plapola,
žge mir, požira,
kakor trak vira
čisti njen glas zapeljivo brblja.

»Hvala ti, dekle, za dobro srce!
 Zdaj vem, kam pot moja žalostna gre.
 Lepa Migrelka, a tvoje ime?«

»Moje? ... Tamara!«

»Polno je čara,
 polno je leka za moje gorjé.«

Dalje odidem, a ni ga miru,
 vrnem se v mraku k njej spehan domu.
 »Blodil—zašel sem—kot zver brez sledu,
 kjer je pot stara;
 krasna Tamara,
 dober večer ti, glej, zopet sem tu! —«

Step.

Tiha in mračna je step široka,
kamor ozreš se nikogar ni,
trudna počiva zdaj kmetova roka,
megla le nizko nad stepjo leži.

Blatna je cesta, ko njiva zorana,
konjem, vozniku pomoči ni:
kjer jih je našel dan zjutraj zarana,
tam še zvečer voz ostavljen tiči.

To je jeseni. Vse drugo pozimi:
z burjo se k nam prikadi sveži sneg;
v step drve konji s sanmi, a za njimi
misli poskočne, razkošje in smeh.

Na sveti večer.

»Res prekrasna noč je danes,
polna sladkega zavzetja ...
Al ne čuješ pesmi znane,
tihega pod nebom petja?«

»Ej, prijatelj, dremlješ, je-li,
ali glava sanje snuje?
Tam na gradu le visokem
pir razkošen se piruje.«

»Glej, med zvezdami brez cilja
angelov lete krdela,
kot zlato blešče se krila,
a obleka ko sneg bela.«

— Motiš, brat se, le oblaki
beli tja na jug veslajo,
pa meglicam se enaki
v lune svitu lesketajo. —

»Slišiš klice: Bogu slava!
Blažen Sin tvoj, Mati — Deva! —?«
»Kaj še, od glasov dobrava
nočnih ptic tako odmeva. —«

»Glej, na gori že tri kralje
pelje k hlevu zvezda jasna,
v biserih so temne halje,
v demantih jim krona krasna.«

»Tam pod snegom pač tri bore
vidi moja le zenica,
a še višje vzšla nad gore
svetla zvezda je, danica.«

...Prav imaš, brat; to so sanje
iz mladosti mi najranje;
v njih osvežiti se skuša
moja tožna, mračna duša.

V snežni burji.

— Ah, ve misli, kam želite
izpod temnega mi čela?
Brez prestanka burja vije,
vsa je pota že zamela.

Ne poslušajo me misli,
pobegnile so mi raje,
sladke in razposajene,
pohitele v daljne kraje.

Tja do ljubice neverne:
vso so postelj ji razrile
hudomušne in prešerne,
v snežno grud jo poljubile.

Pomladanska.

Nad temnimi goricami
oblački svetli vstajajo,
z zardelimi meglicami
v neba modrini rajajo.

In v sredi gozda širnega
se bori brezam klanjajo,
kraj ribnika nemirnega
o klenih vrbe sanjajo.

Zvečer po loki pisani
presrečni parčki šetajo,
devicam fantje prebrisani
gradove zlate obetajo ...

Le mojemu srcu bolnemu,
le moji duši ranjeni
naj k rajju, sreče polnemu,
vsi vhodi so zabranjeni?

Že vem: kraj pota belega
tam v krčmi z okni plavimi
napijem se vinca veselega,
to spet srce ozdravi mi!

Napitnica.

»Ej, točajka, polič vina!
 Naj ji bode doba jasna,
 naj cvete ko roža krasna,
 naj živi mi domovina!

Ej, točajka, še prinesi!
 Naj živi mi ljuba draga
 sred razkošja, zlata, blaga,
 kakor angelčki v nebesih!

Še, točajka, še ni dosti!
 Dragi moji naj živijo,
 Bog ohrani tovaršijo,
 grehe vse jim Bog oprosti!

Polni čašo z vinom zlatim!
 Srečo naj ima stoterno
 pa zadene naj kvinterno,
 večno naj živi pobratim!

Zdaj še sebi naj napijem!
 Križem naj ves svet prehodim,
 naj živim, dokler povsodi
 vsega vina ne izpijem!«

Nikoli in nikdar ne zanjem

Nikoli in nikdar ne zanjem
 nikoli in nikdar nisem hotel
 ne poznati časa z delovanjem,
 pretekli dni ne ek ni žal.

Kot sem prišel tak spet odhaj
 ja, kjer doma **III.** spomnim Bog
 kot me pozna, tak z njim se srečam
 ves pravih rok, resničen la ubog.

Nikoli in nikdar ne žanjem.

Nikoli in nikdar ne žanjem,
 nikoli in nikdar nisem sejal,
 ne polnim časa z delovanjem,
 preteklih dni mi nič ni žal.

Kot sem prišel, tak spet odidem
 tja, kjer doma je nepoznani Bog,
 kot me poslal, tak ž njim se snidem,
 ves praznih rok, neskrben in ubog.

Moj rojstni kraj.

O vas sem sanjal, gorski velikani
planin domačih. — S snegom vsi obdani,
v nebo strmeli v zarji ste zažgani,
mogočni kralji, v plaščih iz škrlata,
sijala v demantih je krona zlata.

A sred zelenega pod vami carstva
ležalo, svesto vašega si varstva,
ljubezni mesto, tihega kovarstva,
kjer bil sem ljubljén, kjer strastno sem
ljubil
kjer toliko sem našel, a še več izgubil.

Po nevihti.

In odvršala je nevihta jezna dalje,
v jasnini modri se zapad zalesketal je,
v milijonih čistih biserov smaragdno polje
v pozdrav se zaiskrilo je iz vlažne dalje.

In deklica Anjutka židane je volje,
odprla okno je, h klavirju sela,
in kot iz gnezda jata lastavic vesela
iz sobe v vrt je pesem živa odletela.

Prelepo pesem o ljubezni je zapela,
a kar dopela ni, to duša je umela,
kar grud ji valovi, kar kri po žilah polje,
po sobi v lep večer se širilo okol je.

In ko se neopazno k nama mrak prikral je,
ko nočni duh na nebu zvezdice prižgal je —
pri oknu, roko v roki, stala lic zardelih
in srkala sva vonj opojni rož razcvelih.

Noč v norveških gorah.

Kakor ljuta zver, zavija
srepi veter čez slemena,
megla goro, dol ovija,
dan in noč, nikjer premena.

Sam sem, sam tu v gorski gluši,
ni besede, ni ga smeha,
časih le se plaz obruši,
v burji zaječi le streha.

Odmev.

Še iz onih davnih dni
v srcu ljubezen gori
do tebe, Ana.

Mraz ne uniči je,
greh ne, vino in ne
zid samostana.

Šel na visoko goro
sem, da tam ostavim jo,
včeraj zarana.

Kriknil sem: Ve, čeri,
vzemite jo, ti jo skrij,
širna poljana!

Tedaj sem šele spoznal,
da sem zaman jih zval,
saj ti si jim znana.

Ker brž se odzvale so,
na ves svet zakričale so:
Ana, Ana, Ana!

Pozdrav s severa.

Kje ste, poljubi vroči
poldnevnega solnca,
kje ste, jasmini cvetoči
in rože brez konca?
Kje ste, ustne žareče
dev temnookih,
kje ste, grudi kipeče
v ljubezni potokih?

Glad.

Iz daljave hrum prihaja,
hrum od radostnega pira —
plava v vodi blede mesec,
zdi se mi, da hleb je sira.

Veter zašumi skoz veje,
kot da praži se pečenka,
po potici zadiši pa,
kadar mimo gre mladenka.

In fontan tako zveni mi,
kot žvenkljajo polne čaše —
jaz pa nimam koščka kruha,
nimam je — neslane kaše.

Kristijanija (Norveško), večer v kraljevem
parku, 28. julija 1909.

Veselja pijan.

Veselja pijan sem prekrasni ta dan,
ko srnica mlada hitim po poljani —
o, kje je že zdaj oni žalostni kraj,
in kje so ljudje še vsi mračni, zaspani!

Prej tožen, teman sem zdaj ves razigran,
in še moj klobuk se je nagnil postrani —
zavriskal tako bi čez daljno goro,
da čulo dekle bi me v beli Ljubljani.

Ljubim te, kakor škrjanček pomlad.

Res, ljubim te kakor škrjanček pomlad,
a, ti me nikari ne ljubi,
obljubljam, da večno imel te bom rad,
a, ti ne verjemi obljubi!

Jaz ljubim v ljubezni preteklo mladost,
ti ljubiš v nji srečo brezkraino,
jaz prejšnjo spet hočem v nji najti prostost,
ti večno izgubiš dosedanjo.

Spomin.

Večer je tih bil, poln neznane boli
mrak padel je po širnem cvetnem polji,
in sredi žita pisane cvetlice
so že zaspane nagnile glavice.

Po stezi med pšenico sam sem šel
in v mislih tebe, Anica, imel:
čez solnčno polje šla si kot kraljica,
ko mak žarela so ti rožna lica.

Proč sanje! Bol mi je brez mej, brez mer,
skovir je zaskovikal v tih večer.

Na Ševčenkovi mogili.

Praznik je danes, Veliki Šmaren,
glasno zvonovi zvonijo,
v cerkev narod hiti blagodaren,
da se pokloni pred Devo Marijo.

Jaz pa sem k tebi, učitelj predragi,
prišel po dolgi božji poti;
z Dnjepra, iz gajev od stepe tvoj blagi
pozdrav mi šumi veter nasproti.

Kje so časi nekdanje slave,
časi ukrajinske svetle prostosti,
kje so kazakov drzne postave,
kje so glasovi brezmejne radosti?

V večnem snu spe smeli kazaki,
spe za Umanjo že hajdamaki —
nad njih kobzarjem šumi kalina,
ne veseli se več Ukrajina.

V daljavi gozd temni . . .

Zdaj na pot, moj drug neznani,
solnce nizko že stoji —
predno zarja noč oznani,
že sva tam brez vse skrbi,
kjer v daljavi gozd temni.

Sem čez pisano, glej, polje
v vetru žito valovi,
in škrjanček dobre volje
v nebu pesem žvrgoli,
a v daljavi gozd temni.

— Lahkih nog čez polje širno,
kam se ti tako mudi? —
Moje to srce nemirno
le naprej, naprej teži,
kjer v daljavi gozd temni.

Javor — brat me tja pripelje,
oče — hrast blagoslovi,
sestra — breza mi postelje,
lipa — mati upokoji,
kjer v daljavi gozd temni,

Ukrajinska noč.

Večerne so sence odele zemljo,
vzblestela je luna nad temno goro,
in zvezde na nebu prijazno žarijo,
tam v gaju na griču topoli šumijo...

Svit beži ko sneg poljublja ravan,
kazakovo solnce, kazakov je dan,
konj staje bežijo čez polje širno,
moje srce je tak sladko nemirno.

Iz gošče razlega se slavca glas,
na oknu prikaže se deve obraz —
ve, misli moje, zakaj ne spite,
oči moje, kam neki strmite?

Kako razburja kri ta radostni šum,
ki prihaja sem iz delavskih trum,
in vsaka pesem, od njih zapeta,
se zdi mi, kakor da himna je sveta.

Mrakovi zbežijo za daljno goro
in jutranja zarja razvname nebo.

že konji z menoj tja v mesto drevijo,
 in — step ukrajinska — tedaj adijo!
 O, zbogom, poslednja vesela noč,
 o, zbogom, ukrajinska bela noč!

Ko se spusti na zemljo mrak.

Ko se spusti na zemljo trudno mrak,
na modrem nebu zvezde zablišče,
v trepetu nočnem ptice zamolče,
napravim v step samotno svoj korak.

In ko tako sem na vsem svetu sam,
iz dalje, ki je ne doseže sluh,
priplava k moji duši drage duh
in jo povede v tih spominov hram.

In zopet gledam srečni rojstni kraj:
v nebo se dviga stari sivi grad,
odela vse v zelenje je pomlad,
živi še vse, kot žilo je nekdanj.

In zopet čujem kot v nekdanjih dneh
plamteči zvok nje dražestnih besed;
omamlja me čarobni njen pogled
in radosti njen lahkokrili smeh.

A ko iz sanj zbudi me sove jok,
na ustnih mojih še poljub gori
in iz daljave nekaj zabeli,
kot vzmah v slovo sneženih njenih rok.

Naši dnevi.

Nebo pokrivajo oblaki sivi,
iz njih enakomerno dež rosi,
samoten ptič sedi na goli njivi
in žalostno v megleno dalj kriči.

Da, da, prijatelj, to so naši dnevi,
brez solnca, brez pomladi, brez cvetov,
rodili davi smo se v mraku, drevi
brez zvezd zaspimo zunaj sred grobov.

Dve hišici.

Vidiš onkraj ribnika,
kraj zelenega brega
zala stoji hišica,
bela kot iz snega.

A pod ono vznak leži
druga njej enaka,
ko da v vodi se hladi
od jutra do mraka.

Bela hiša, ki stoji,
last je gospodarja;
tam z otroki cele dni
se Petruška vkvarja.

Ta je moja, ki leži,
v njej spe moje sanje,
dokler v mraku se noči
spet ne spomnim nanje.

Nauk.

Med norci bodi pameten,
med pametnimi bodi norec,
pa bodo vsi ljubili te,
ti lili vino v zlati korec.

V črni noči.

Padla je črna noč na zemljo,
veter tuli ko volk strašno,
moji duši tako je hudo:

Ljubica daleč, prijateljev ni,
ki bi mi lajšali težke noči,
ko spati ni moč od neznanih skrbi...

Kdo tam na oknu mi trka nocoj?
— Jaz sem, prijatelj, prijatelj tvoj,
tavam okrog tu, le nič se ne boj! —

Znan se tako mi zdi ta glas.
Kaj si prišel pozni ta čas?
— K tebi, moj ljubček, k tebi v vas. —

Stopim pred vrata. Nikogar ni,
v dalji perotja šum težko vrši,
— duše jok, smrti polet... in vse molči...

V sanjah.

Zakaj skoz burno, temno noč prihaja
še vedno k meni rožni tvoj obraz?
In kakor nekdanj lica ti obdaja
kodravi val otroških svetlih las...

In zaupljivo k meni se primika
opojno tvoje, dražestno telo,
ki vedno si bilá cvet-nedotika
in ljubil sem iz dalje te samo.

Ponosna prej, zdaj nizko se nagibaš,
v oči mi zreš, smehljaš se, čevrljaš,
kje slajši je poljubček, vse ugibaš,
in ko nobena rada me imaš.

Kako iz rodnega sem hodiš kraja,
ko čuva te tak pazno modri mož?
Ah, ljubica nezvesta in najslaja,
ko prideš spet, mi razodela boš.

Ali še pomniš?

Ali še pomniš one večere,
Anica moja,
polne ljubezni, polne vse vere,
polne pokoja?

Gori na oknu ko golobica
ti si slonela,
oko plamteče, kakor kri lica
v mraku so rdela.

Kakor paž zvesti v noči pri vratih
nate sem čakal —
kdaj se poljubi zarji prezlati
priti iz mraka ...

Spet sveti večer je nocoj.

Spet sveti večer je nocoj,
a »Slava v višavah« ne čuje
se k meni v daljavo na tuje,
saj ves zapuščen sem, sam svoj.

Krog mene že vlada pokoj,
le misel neutrujena snuje
in v kraje domače potuje
v pobožnih duš pisan nebroj.

Ej, duša, ne hodi, postoj!
Kar bilo ti drago, miruje
pod rušo, in drugo vse tuje,
ne misli več nate nocoj.

Na izprahodu

IV.

Na izprehodu.

Glej, kako se skriva
glavica živa
v gorki in mehki ovratnik —
ne more snežinka
bela, kosmatinka
do srca, odprtih tam vrat ni.

Kadar pa zima
mrzla odkima
in pride vesna prelestna,
najde ljubezen
— bođi, očka jezen! —
skozi očesca objestna
v srce stezico.

Tedaj pa z Marico
ne hodi, očka, nikari —
ker to se bo vnelo
in to bo gorelo,
o Bog, ti nas ognja obvari!

Solnce vstaja izza gor.

Solnce vstaja izza gor,
v svetlih žarkih se topi meglica;
razjasnila mračni dvor
rožna zarja —brhka je devica.

In razsula se čez rob
sklede zlata je okrog pšenica
kuram, pticam; a golob
sel na dlan je, krmi ga devica...

Kdaj pa sedeš ti na klop
k meni, sladka ljubica Marica,
kdaj li jaz bom tvoj golob,
ti pa moja draga golobica?

Kaj ve, misli?

Kaj ve misli, misli črne,
ste zašle sem v tožno stran?
Kmalu solnce mrak razgrne,
vseokrog bo beli dan.

In v naročju spet ležala
bo mi sladka ljubica,
bo v laseh ji lesketala
sveža rosa jutranja.

Zjutraj.

Že vzhod gori nad snežnimi gorami,
kot da razvnel ga grozni je požar,
k življenju novemu nas jutro drami,
vse višje pne se svetli dneva car.

Ej, vstani, ljubica, tam na poljani
to noč razsipal bisere je škrat,
v demantih zaleskečejo uhani,
z rubini ti nanizam beli vrat.

Kaj se tako je zavzela.

Kaj se tako je zavzela močno
 ponižna dehteča travica?
 V jutranji mrak izkrvavel je mak,
 solnčna plamteča cvetlica,
 kot zaplamti po polnoči
 vztočna žareča zvezdica.
 Ah, še lepša ko vsak bohotni je mak
 so mila, rdeča ji lica —
 pogledjte, pred njo poveša glavo
 še solnčna plamteča cvetlica;
 tá le pa je moje ljubko dekle,
 moja poročna sreča, Marica.

Oblaki so nebo pokrili.

Oblaki sivi so nebo pokrili,
drhti, ječi v viharju mrzlem sivi grad,
škrjančkov ni, bogvekam so se skrili,
ljudje v kožuhe tople se zavili —
in to naj krasna bo, božanstvena pomlad?

A ti se jokaš — Bog se te usmili —
in trdiš zmeraj mi, da nič te nimam rad,
da lepših mi in slajših le je mar naslad,
da prej drugače vse smo se ljubili —
in to ljubezni polna, sladka je pomlad?

Ne boj se, ljubica, ne boj se, draga!
Oblake črne solnce koj premaga,
v poljubih njega žarkih zemlja zadrhti.

Ne boj se, ljubica! I jaz sovraga
preženem, misel tožno, ki mi duh teži,
tedaj v objemih vročih skoprniš še ti.

Sneg kopni.

Sneg kopni —

že od juga veter piše,
solnce pne se vedno više,
vrba kraj vodé brsti,
grud globočje, širje diše —
kaj da tebe, draga, ni?

Zeleni

trava v polju, in tam v gaju
poje slavec, kakor v maju
vse cvete in vse diši,
a pomlad ne čaka naju,
torej hiti, ljuba ti!

Čas beži —

kukavica v logu kuka,
modra sova v duplu uka,
šoja v vejah se smeji:
»Vsi smo svatje davno tukaj,
toda le — neveste ni.«

List papirja.

Naj li napišem romanco,
ali krvavo balado,
ali poskočno gazelo
za svojo ljubico mlado?

V modi ni zdaj več romanca,
divja se zdi mi balada,
z drugim ko bistra gazela
zbežala je ljubica mlada.

Smrt Maničke.

Od mlade, razkošne ljubezni rojena,
je rasla, kot še ni rasla nobena
cvetlica mojih veselih dni,
zdaj pa odšla je in več je ni.

Zdaj več je ni, samo še spomini
ostali so nanjo mi sladko edini,
nežni in čisti ko lilije cvet,
ne omrači jih usoda nesrečnih let.

Ne omrači jih, čeprav polnočni viharji
ne puste vzplapolati moje sreče zarji —
tam v duši svoji sem ji prostora dal,
tam imel bo svetišče moj ideal.

Dekletcu.

Manička, srček moj, ostani!
Glej solnce je že na poljani,
in pisane tvoje cvetlice
otrle so že si solzice,
ki svetijo se kot draguljčki.
A biserni, zlati metuljčki
s polnimi čašami trkajo,
Manički moji nazdravljajo,
sladko medico srkajo
in dalje na pot se odpravljajo.
Manička, srček moj, vstani,
s solncem, z metuljčki v dan rani
hajdiva v dir po poljani!

V.

Veliki dan.

1.

Poznal te nisem, ko sem mimo šel
v pretemni noči neveselih dni,
resnica velika! Zdaj se dani
in veliki je k meni dan prišel.

In v vsej lepoti pred menoj stojiš,
brezmadežna devica, in smejiš
se meni, ki sem te zastonj iskal
sredi meglenih, neprijaznih dalj.

Vse je pozabljeno, kar sem trpel —
kot na kraljico je ponosen kralj,
ki čuti v njej svoj srčni ideal,
moj duh je v sreči pred teboj vzdrhtel.

2.

Klanjam se ti, solnce krvavo,
ki iz megle si vzšlo
nad tiho, mračno dobrovo
na brezoblačno nebo!

Klanjam se ti, duh moj premočni,
 ki si na beli dan vstal,
 ko taval si v temi nočni
 in nisi v pozabljenost pal!

Solnce, ki iz megle si vzšlo,
 duh, ki si na beli dan vstal:
 ker sta razgnala temo,
 klanjam se vama do tal!

V samostanu.

V zvezdah nebo.
 V noči srebrni
 v obleki črni
 menihi gredo.

Zvona doneči glas,
 lučic migljanje,
 molitev šepetanje
 v polnočni čas.

Mir naokrog
 poln sladkosti,
 poln skrivnosti
 prihaja Bog.

Kaj stojiš in strmiš,
 duša neverna?
 Milost neizmerna
 je tu, padi pod križ!

V zvezdah nebo.
 V noči srebrni
 v obleki črni
 menihi gredo.

Imel ni mladenič nikogar ...

Imel ni mladenič nikogar na svetu,
brez cilja je hodil po potih življenja,
ni vedel, kje prva pot jenja,
ni vedel, kje druga začenja,
in vprašal se ni, kje bo jutri, ob letu ...

Odšel je iz mesta, vrvenja množice,
kjer vladalo njemu je tuje veselje;
nasproti mu veterček vel je,
v soteske mladenič zašel je,
na skalnate morske prišel je stezice.

Morjé mu zapelo je pesmi otročje ...
Vse, davno že mrtvo, spet vstalo je živo
morjé je tako ljubeznjivo,
šumelo tako mu vabljivo:
zvabilo ga v svoje je mehko naročje.

Kraj morja.

Utihnila je že viharja sila,
spet mirna noč svoj plašč je razgrnila;
morje počiva, že po bitvi vroči
zaspalo trudno v zemlje je naročji.

Njegova grud globoko, težko diha
in kakor misel, kakor želja tiha
igrajo in šepečejo njegovi
s peščenim bregom združeni valovi.

A tam svetilnika oči krvave
na morje gledajo, kjer iz daljave
med skalami, otoki v pristanišče
svoj pot težavni trudna ladja išče.

Kresnice.

Kakor bele srebrne zvezdice
v tihem svetlem mraku zamigljajo,
v tihem svetlem zraku zaigrajo,
zaiskre se tu in tam kresnice.

Misli, misli svetle iz mladosti,
kaj bleščite v težkih dni temino?
Saj, ko je popito sladko vino,
vrnejo bolj grenke se bridkosti.

Mrak.

Solnce za goro zašlo je,
zarja obledela je,
skozi gozda temne hoje
sapica zavela je.

In nastal je mrak dremotni;
ah, in to je oni čas,
kadar k duši presamotni
pride druga duša v vas.

Kadar iz puščobne hoste
smrti sel, črn vran zleti,
in da smrt k njej pride v goste,
duši mladi sporoči.

Na nebu migljajo zvezdice ...

Na nebu migljajo zvezdice
in gledajo jasno okrog,
tak daleč je tja do zemljice,
tak blizu, tak blizu je Bog!

Zato jim vse svetno je tuje
in znano jim je le nebo,
krik zemlje tja k njim se ne čuje,
le to, kar duhovi pojo ...

A mesec, vohun-potepušček,
na zemlji pretakne vsak kot,
in v smehu se trese trebušček,
ko hodi ljubimcem na pot...

Jutro.

Komaj dan na vzhodu se zaznava,
svetlobleda črta sred noči,
že budi zaspana se narava,
glas za glasom v jutra mir beži.

Kraj vasi petelin v mrak zapoje,
po vsej vasi čuje se odmev,
črna noč že spenja halje svoje:
saj to jutra mladega je spev.

In iz krvaveče zarje vstane
dneva novega mogočni car,
in čez gore in čez polja plane
iz oči plamtečih vse budeči čar.

Jesen.

Jesen. Pusto in prazno vse v naravi
in čez poljano veter gre leden;
tak se poslavlja, predno nas ostavi,
jesen.

A kakšen bil je včasih praznik njen, —
ta praznik jasni v pisani dobravi,
kjer grozdje, sadje, venec dragocen
v poslednji nam je darovala slavi,
da, še na pot naš skozi gozd ognjen
razsipala zlato nam je v ljubavi! ...
A zdaj? Ko tujka bedna v dan meglen
odhaja proč, izgublja se v daljavi —
jesen.

Narodna.

Pobelila znova slana
ravno, širno je polje,
vtisnila se nova rana
v moje bolno je srce.

Pred adventom omožila
se je tretja ljubica;
ah, kako se je vozila
v cerkev vsa ozaljšana!

Ah, kako se ji smehljal je
ženin njen ves radosten,
odpeljali so se dalje,
sam ostal sem žalosten!

Odhod mladosti.

Vedno mi je bila nežen gost
in nad vse na svetu sem jo ljubil,
pa sem vendar, vendar jo izgubil
hitrobežno deklico, mladost.

Ko slovo od druga vzame drug
in po prašni cesti odkoraka,
večkrat se ozre: Prijatelj čaka
in v pozdrav zamahne mu klobuk.

Vedel nisem, kdaj da je ušla,
in še komaj da sem v srcu slutil,
skrila se je, in tedaj sem čutil,
da je niti smrt nazaj ne da.

Vrzi kamen v mirno morsko plan,
krog za krogom se po nji razgrne,
a da eden vsaj nazaj se vrne,
tega čakaš, ljubček moj, zaman.

V samotnem drevoredu.

Na zemljo pretiho sneg pada...

V aleji ob mrzlem kostanju

slonita zaljubljenca mlada,

v očeh jima solnčni sijaj.

»Ah, mene je strah te noči!« —

»Le bliže se k meni privij,

na prsih se mojih počij,

krog naju je mraz, a tu maj!« —

... Ljubezen, ljubezen, Bog znaj,

kako je zašla sem v ta kraj? ...

Na zemljo pretiho sneg pada

in pada na ljubljenco mlada.

Fantovska.

No, in palo snega nam na radost je,
nam na radost veliko, na fantovsko:
naokrog, kamorkoli pogled se vpre,
vse z debelim je snegom zagrnjeno.

Naša koč a oblekla je bel kožuh
in na toplem sedi in zre v daljno dalj,
bor na gori temni, za vse slep in gluh,
ves v zelenju pod krono stoji ko kralj.

Že kraguljčki zvene; ven na prosto sani!
In ponese ko blisk nas po polju vran:
tja za goro k devici srce mi hiti,
k devi bujni in vroči ko letni dan.

Zimska vožnja.

Hej, tja čez polje prostrano,
mimo neznanih strmin
gladko sani nam drčijo,
zvončki zvenijo: cin, cin.

Semttertja tiho sneg vsiplje
z golih, dremotnih se vej,
bistro bežijo konjički
dalje in dalje naprej.

Vse se pred' nami umika,
vse kakor veter beži,
daleč za nami je mesto,
v sivi se megli gubi...

Marčev sneg.

Marčev sneg v debelih kosmih pada,
 stelje zimski prt po dolih, po vrheh.
 Briga naj škrjančka to, strnada,
 briga zvončke naj, trobentic zlati breg?
 Jeze kolne zima golobrada,
 a krog nje povsodi petje, krik in smeh:
 »S ceste proč, prihaja Vesna mlada,
 marčev sneg!«

»Kaj? Kako? To bil bi pač moj težki greh!«
 Snežna burja grše še zavlada:
 »Kdo pomore neki zdaj vam iz zadreg?«
 Pa pokuka solnce iznenada:
 »Kaj tako pri umnih dela se ljudeh?« —
 V cvetju, petju koplje se livada, —
 kje pa ti si, marčev sneg?

Menih.

V tišino samostanskih sten se je zaprl
in mislil je, da zdaj ga nič ne zmoti,
da tukaj je za vse posvetno že umrl,
da mirno gre v nebo po rajski poti.

A neko jutro, ko oči v nebo je vprl,
začel moliti v vrta tihem koti
in blaženstvo nebes že zlatih vzrl,
devica rožna, vesna ga zaloti.

In zadrhtela nežna je vijolica,
vzcvetel jasmin je, trn in bezeg španski,
spominov svetlih polna je okolica,
poljubov, smeha poln vrt samostanski.

Vsa v belem mimo ljuba gre nekdanja ...
Menih ne moli več, le v solnčni poldan sanja.

Balada o šmarnicah.

Šla je nabirat šmarnice
deva lepa ko maj,
šla je nabirat šmarnice
v zeleni, senčnati gaj.

Srečal jo je tam škrateljček,
z demanti ves obsejan,
srečal jo je tam škrateljček
rekel ji: »Dober dan!«

»Dober dan, sladka devičica,
daber dan ti želim!«
Poljubil ji rdeča ličeca;
šmarnic iskat šla z njim.

Dolgo jih, dolgo iskala je,
našla jih je; o Bože!
ko jih materi dala je,
iz šmarnic postale so — rože.

Pastirjeva pesem.

»Ej, srečen človek si, Ivan,«
to gospodar mi pravi,
»dva jančka lepa kakor dan
ti Bog poslal je davi.«

»In če tako naprej bo šlo,
preden od čede vstaneš,
imel že čedo boš svojo,
sam gospodar postaneš.«

Kaj mari mi veseli dan,
kaj mari mi vsa sreča?
Tja v noč naj gre veseli dan
in k vragu taka sreča!

Sinoči gledal sem v oči
njegovi hčerki mladi,
ah, v njih še več je radosti
ko v biserni pomladi.

In če uslišal bi me Bog,
da moja bi bila Ančka,
čeprav sem še tako ubog,
bi dal v oltar dva jančka.

In kamor rada, naokol
bi na rokah jo nosil,
se zanjo trudil kakor vol,
na pot ji rože trosil.

A danes zjutraj snubil jo
pijanec je bogati
in srečo zlomek je imel:
Prišel bo ponjo s svati!

Kaj mari mi veseli dan,
kaj mari mi vsa sreča?
Tja v noč naj gre veseli dan
in k vragu taka sreča!

Deviška.

Na polju mak tako žari,
da gledati ga moči ni,
a bolne moje so oči.

Oči so moje plakale,
ker ljubega so čakale,
a vedno še ga k meni ni.

Kako ga čakam pretežko,
ljubezni plamen žge hudo,
na polju mak žari tako!

V. nevihti.

S svinčenimi obdelki se nebo pokrilo,
v daljavi grovi hudi sedijo,
kot krogelci se nebo s poklom.

Pokrito vse se že je pred nevihto davno
v svoj gorli krog, brez polje ravno
nebo gre pot. VI.

Nevihta mu je bila dobra, vendar snil,
v grovi hudi krog, kaj se mu snil,
vse je bilo, ko bil mu je pogum?!

V nevihti.

S svinčenimi oblaki je nebo pokrito,
v daljavi grom buči srdito,
kot kregalo bi se nebo s peklom.

Poskrilo vse se že je pred nevihto davno
v svoj gorki kot; čez polje ravno
neznan gre potnik smelo sam svoj pot.

Nevihta mu je bila dobra rodna mati,
a grom bil kum; kaj se mu bati
viharja je, ko brat mu je pogum?! —

Poletna slika.

Po nadoblačni
 morski modrini
 k svoji družini
 v pristan mračni
 z jadri plamtečimi,
 s poljubi gorečimi
 solnce se vrača.

Sredi njiv požetih
 in kop nešteti
 med pisano čedo
 v rahli večerni zefir
 v dalj nedogledno
 piska na piščal pastir
 pesem veselja.

Cesta buči od vozov
 z žitom naloženih,
 a iznad žoltih snopov,
 izpod razkuštranih las
 deve zagorel obraz
 svetlih, žarečeh oči
 se smeji.

Velikan.

Prišel velikan pod visoko goro,
obstal je in rekel: »Kako sem mal!
Pa pojdem na to-le visoko goro
in velik bom, vsemu svetu kralj.«

Ko se na goro je visoko povzpел,
brezmejna pred njim je ležala dalj,
s pogledom objel jo je in se zavzel
in vzkliknil začuden: »Kako sem mal!«

Na Dnjepru pod Hortico.

Ko morje razlil se je Dnjeper široki,
počasi, počasi teče v daljino,
pri zelenih se obotavlja otokih,
ko da se zagledal v neba je modrino.

Ustavili morda so gladki ga boki
deklet kopajočih se tam pod kalino,
mogoče pogreznil se v sen je globoki
in v sanjah zre rodno svojo Ukrajino.

Najbrž se zamislil v nekdanzo je slavo
svobodnih in smelih ko lev Zaporožcev,
v pojezde in boje in pir njih šumeči.

Oh, davno položil poslednji je glavo,
ne čuje več ruski se govor na Seči,
namesto kazaka zre Nemec iz gošče.

Divja vihar čez polje.

Divja vihar čez polje, čez gore,
ječijo smreke, hrastje se jeze
in nagnilo je glavo žito v polji,
razbit leži v razoru mak oholi.

Škrjančkov čuti ni, ne lastavic
in petpedikanja ne prepelic,
potuhnil zajec se je v gosti travi;
le orel kosa z vetrom se v višavi.

Grob ob cesti.

Naokrog ni žive duše —
Kdo si, ki tu sladko snivaš,
ki tako mirno počivaš
pod plastjo cvetoče ruše?

Živel si, kako, pokojnik?
Morda drug vojné krvave,
morda romar cerkve prave,
morda tat, morda razbojnik?

Zdaj vseeno. Pod zemljo si,
tam so tebi vsi enaki,
kmetje, popi, poštenjaki,
tam nikdo več kron ne nosi.

A kdor gre po poti, v čislih
grob ima tvoj zapuščeni:
»Mir s teboj, tu položeni,
z Bogom spi!« tako si misli.

Kurgan.

Iz stepe nogajske se dviga kurgan,
globoko pod njim je kazak pokopan.

O, koliko glav je tatarskih snel
in koliko dev basurmanskih zajel!

A prišel i zanj je plačila dan,
in pal je, zadet v srce, ataman.

Kazaki so ga pokopali s častjo,
visoko nasuli na grob so zemljo,

da nič ne bi slišal, da sladko spal
tam v stepi bi daleč od rodni tal.

Zdaj veter v travah na mogili šumi,
o dobrem kazaku ljudem govori.

K zvezdam.

V krčmi so obcestni se sešli
domoljubi in pri vrču vina
se hvalili, kak vse dni, noči
se razvija, cvete domovina.

Narod ječe je premagal noč,
k solncu dviga vse se brez presledka,
vse dognal je že in ukajoč
z drugimi po poti gre napredka.

— »Ėj, prijatelj, kam tako bežiš?«
vprašal nekdanj sivi polž je črva.

— Vse naprej! — »Jaz mislim, v pa-
radiž
izmed vseh midva dospeva prva.« —

Glas roga.

Ko težka bolečina
sem s holmca rog ihti —
kaj neki dela ona,
kateri rog doni?

Pred hišo kot sinica
veselo ščebeta —
kot dan so svetla lica,
v očeh pekel doma.

Ah, čez dolgo sešli . . .

Ah, čez dolgo sešli
smo se zopet enkrat —
še pogled ti žari,
še obraz ti je mlad.

Kje že sreče so sni,
kje je rajanje nad,
kje so dnevi lepi,
kdaj se vrne pomlad?

To plamti sred noči
že ugasli zapad,
po pomladi diši,
a je le — listopad.

Lep dan.

Tako radostno danes je moje srce,
razpršilo je solnce vse mračne meglé,
že vabi na prosto,
na travico bujno in gosto,
od dolgega časa mi težke nogé.

In že na svobodo hiti mi korak,
pot navkreber se vije: sred cvetja bel trak.
Sred zlatih trobentic,
vijolic, marjetic
iskat si nevestico pojdem junak.

Kje ste, ve radostne pesmi?

Kje ste ve radostne pesmi,
pesmi veselega dne?

V uri vas tesni in resni
slišati hoče srce.

Naj mi vas poje ob cesti
ptič, ko na težko grem pot,
kadar grem svoji nevesti,
trmasti bedi nasprot.

Jesenska.

Spet v deželi jesenski je radostni čas,
spet v zlatu se bahajo gozdi,
odletele gosi so že divje od nas
in izžeti že sladki so grozdi.

Že nad vrati zeleni vršiček visi
in ovija se divja ga trta,
šum kakor iz panja nasproti vrši
skozi vrata široko odprta.

Ej, prinesi mi vinca, kraljevi točaj,
naj leskeče se v zlatu mi čaša,
v moji duši kraljuje že pisani maj,
v njej se pesem pomladna oglaša.

Ponoči.

V premračni, črni noči
me nekaj prebudi,
kot glas umirajočih
v ušesih mi doni.

In dolgo se ne zavedam,
kaj pravi mi glas pojoč,
in brezupno pogledam
v premračno črno noč.

In mnogo sanj in vzdihov
mi v duši oživi,
saj kar je po dnevu tiho,
to v črno noč kriči.

Daleč veseli so dnevi.

Daleč veseli so dnevi,
mladosti, radosti čas,
duš nezastrupljenih spevi,
daleč so, daleč od nas.

V noč jih preteklost odela,
v noč so zgubili se vsi,
z loka napetega strela
šale jih ne dohiti.

Žalostni le jih spomini
včasih v mraku zbude,
zlato kot zarja v planini
v duši tedaj zažare.

Zavriskal rad bi.

Zavriskal rad bi, da okrog
bi kakor gromki jek donelo,
da odgovoril bi mi log
in splašil v gozdu ptic krdelo.

Otožnost rad pregnal bi s tem,
ki prsi mi obupne stiska,
a ko goniti jo začnem,
se stok izvije mestu vriska.

V lačni vasi.

Sredi zagrobne tišine
slišite lakote zov:
mukanje tožne živine,
grozno zavijanje psov.

Vidite blagi gospodje,
narod od lakote mroč,
živo, hodeče ogrodje
sredi razgaljenih koč?

Pogled omračeni srepo
v dalj je neznano uprt,
kot da veruje le slepo
v večno tolažnico — smrt.

Sredi zagrobne tišine
glada razlega se zov,
mukanje tožne živine,
volčje zavijanje psov.

Jutro kraj morja.

Po valovih ladja plove,
kdo ve, kam jo veter vodi,
po pogorji nekdo hodi,
v mislih z morja ladjo zove.

Kmalu tam iznad poljane
v zlatem plašču solnce vstane
in zavzame vse pogorje
in objame črno morje.

Vzre krmar blesteči robec
in zagleda devo krasno —
ko so vali zašumeli,
čoln beži v pristan brezglasno.

Božični sonet.

Pripeljal se v saneh je gozd božični,
zvene, drhte srebrni mu kraguljčki,
z nebes pa sneg kot biserni metuljčki
se siplje, v praznični obleki lični
da sprejme ga zaljubljena narava;
done nasproti mu zvonovi: Slava!

Pozdravljena, ti Božič rdečelični,
vsa v smehu, šumu kakor polni uljčki,
blešče zobje, oči se ti: draguljčki
v opravi rožnih ust, črnin resničnih,
vsa praznična je tvoja polt snežena,
oddaleč mrzla, blizu tak ognjena.

Veselje rajsko, kadar v srepi mrak
tak živi, sladki Božič pride v vas.

Trudno srce.

Rado, srce, bi miru,
miru zaželjenega,
rado počivalo v snu
pokoja dobljenega?

Vzdrami, srce, se na boj,
za pravdo preganjano,
solnca zlatega soj,
vesno oznanjano!

Kmalu zasveti, brat,
svoboda ozarjena
iz ječe razbitih vrat
s srečo obdarjena.

Jesenski dan.

Tako blede gleda
solnce med oblaki,
ki beže brez reda
kot iz bitk vojaki.

In s topolov vitkih
listje rjavo pada,
kot v spominih bridkih
pada mlada nada.

Le čez pusto polje,
čez obraz mu resen
veter dobre volje
žvižga svojo pesem.

Kaj bo potem?

Kedar sedim zvečer sam v temni sobi
in skozi okno tja na polje zrem,
kjer se vrstijo brezštevilni grobi,
natihem vprašam se: Kaj bo potem?

Kaj bo potem, ko več življenja sili
ne da pomoči hitrobežni čas,
ko se korak ustavi nogi čili,
ko vse telo prešine smrtni mraz?

Kov smrekov me zaboj, kov temno krsto
telo neobčutljivo polože
in ga pokopljejo v mrličev vrsto,
kje neki duh moj takrat bode, kje?

V svetišču morda kakor ogenj večni
iz polumraka jarko vzplapolam,
ali kot Amor v vrtu devi srečni
v uho ljubezen večno šepetam.

Mogoče k zvezdam zlatim nad oblake
na krilih se kot angelj božji vzpnem,
kot Bog brez radosti, brez boli vsake
odtam na zemljo, svetlo točko, zrem.

Večnost.

Zopet dan odšel je v sivo večnost,
kakor kane kaplja v temno morje.
Kdo naj prehiti nje bistrotečnost,
kteri čoln nje širno dalj preorje?

Vse, kar bo, zakrila nje temá je,
vse kar bilo, v sivo noč zagrne,
kdor pa gre odkrivat njene kraje,
se nazaj nikoli ne povrne.

Čudna nevesta.

Vsaka deva svatov čaka,
čaka, da k nji ženin pride,
ena sama prikoraka,
nima rad, kdor ž njo se snide.

Mrzli so poljubi njeni,
trdo, grenko mu postelje,
kadar v mesec ga medeni
ženitvanjsko pot odpelje.

A ta mesec dolgo traja,
dni nikdo mu ne prešteje,
in kdor s tako ženko raja,
njega ples več ne ogreje.

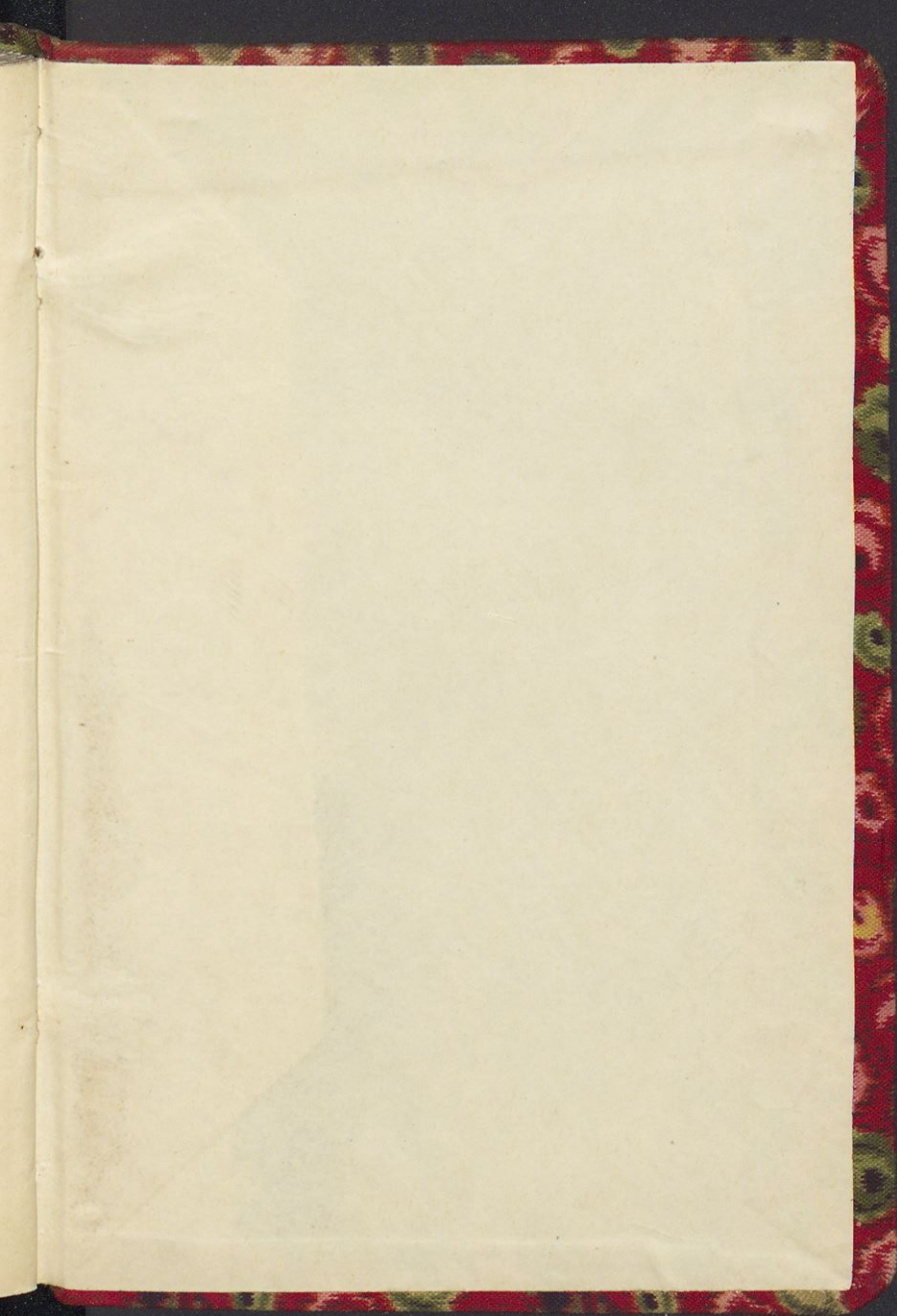
Pred smrtjo.

Ah, komaj duha se razvila je sila,
že trka na vratu neprošena smrt,
vsa črna nasproti zija mi gomila,
tak mlad še, a bodem že vanjo zaprt.

Kako mi je solnce veselo bleščalo,
kako me vabila je pisana plan,
in koliko krasnih je misli vstajalo,
načrtov mi koliko vzkliko na dan!...

Res, polja prostrana še vsa zelenijo,
škrjančki pod nebom še vedno pojo,
a ustnice moje poslednji »adijo!«
šepečejo mladi prirodi v slovo. —

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

GS

0 705 625

201605050

COBISS ©